

KULTURA JE SESTAVINA ZDRUŽENEGA DELA

Šesto srečanje kulture — aktivistov ZKPO občine

Nedelja, 29. maja je bila vedra, sončna. Prav tako je bilo tudi razpoloženje med kulturniki-ljubitelji in gosti, ki so se tega dne popoldne že šestič zbrali, to pot tudi na prvem srečanju moških in mešanih pevskih zborov občine. Še pred nekaj leti smo se zaman ozirali za enim takim zborom — v nedeljo se jih je zvrstilo kar osem! Strokovno oceno prepustimo za to poklicanim, nabito polna dvorana pa je spontano dajala duška svojemu navdušenju. Srečanje je bilo posvečeno jubilejnim obletnicam. Za naše bralce objavljamo del govora predsednice Ob ZKPO Drage Svetinove.

»Ali naredimo dovolj za našo kulturno rast, ki naj bi nam omogočala, da bi živeli vsak dan bolj scela, bolj človeško?

Govorimo o združenem delu kot o že dosegljivi in delno že doseženi stvarnosti. Govorimo o dolžnosti, da v svoj prid bogatimo človečnost kot svobodno skupnost delavcev in občanov. Naš družbeni smoter je kulturno, človeka vredno življenje, človeško, ustvarjalno delo, omejeno samo s svobodno in zavestno odločitvijo o tem, da bodi tako življenje vsakogar in vseh nas. Zelja za resnično človečansko vsebino in poslanstvo kulture in umetniške ustvarjalnosti pa se bo uresničila s spreminjanjem temeljnih družbenih razmerij, ki jim je odprla pot nova ustava ter potrdil zakon o združenem delu.

Misel, da mora kultura postati sestavina združenega dela, sila socialističnega samoupravljanja, izraz interesov in potreb delovnih ljudi, sestavni del programске razvojne politike in krajevnih skupnosti, se vedno bolj uveljavlja med ljudmi in marsikje že prehaja v dejanja.

Doseženi rezultati spodbujajo naša prizadevanja in delo k nadaljnjemu boju za utiranje naše kulturne politike.

In prav naša organizacija lahko veliko napravi na področju socializacije človeka, zlasti pri seznanjanju z našo in občečloveško kulturno dediščino ter pri prebujanju in plemenitjenju človekovih estetskih vrednot. Rasti mora na ustvarjalnosti ljudi, na ljudeških potrebah in interesih po ustvarjanju. Naša zveza je organizacija ljudske

ustvarjalnosti, najširše kulturne vzgoje delovnih ljudi, organizacija socialistične samoupravne kulture in kot taka zavestna sila SZDL. ZKPO je način človekovega življenja v socialistični skupnosti, način boja za vsestranski celovit razvoj.

V bodoče moramo doseči še večjo množičnost, vstevši njeno delovanje v TOZD in krajevnih skupnostih. Za dosego teh ciljev pa ne bo zadostovala močnejša mobilizacija naše ZKPO in naših društev, temveč še močnejša naslonitev na družbenopolitične organizacije.

Ko ugotavljamo nujnost vse širšega vključevanja ljudi v kulturno življenje in ustvarjanje ter razmišljamo o našem nadaljnjem razvoju, se vprašamo, kako doseči, da bo sleherni organizacija združenega dela vse bolj tudi temeljna kulturna organizacija, da bodo v njenih programih ter v njeni politiki tudi široki horizonti kulturne organiziranosti, kulturne politike.

Sindikati so pred letom dni sprejeli sklepe, da bodo v sleherni organizaciji združenega dela ugotovili potrebe in interese delavcev ter na podlagi tega izoblikovali celovito kulturno politiko ter dolgoročno programirali kulturni razvoj svoje organizacije in kulturno življenje delavcev. Nekateri sindikati so to delo v svojih organizacijah združenega dela opravili. Seveda pa kulturnost v TOZD ne bodo mogli zagotoviti že sami kulturni organizatorji oziroma animatorji, temveč si bo za to morala prizadevati še posebno naša zveza in vsa naša kulturna dejavnost,

organizirana tako, da bo imela vedno pred očmi potrebe zaposlenih v TOZD.

Posebno pomembna je kulturna vzgoja v družini, nato v vrtcih, v osnovnih šolah, v gimnaziji, centru tiska in papirja, v glasbeni šoli. Naša organizacija je pri tem opravila nekaj uspešnih akcij in delo je v tej smeri treba nadaljevati.

Na glasbenem področju se opiramo predvsem na glasbeno šolo kot vzgojni umetniški zavod. V svoji programski politiki zasleduje izobraževanje v več smereh in skrbi za dvig glasbene kulture na svojem področju. V letošnjem letu je na republiškem tekmovanju kitaristov, flavtistov in klarinetistov pet učencev prejelo posebna priznanja, kitarist Vladko Zornik je dosegel 2. mesto, flavtistki Mateja Haller 2. ter Suzana Češarek 3. mesto, klarinetista Mario Češek 2. in Marko Cimerman 3. mesto.

Pred kratkim se je z zveznega tekmovanja solistov-harmonikarjev vrnil 12-letni Tomislav Mahorič, ki je med 108 tekmovalci dosegel 1. mesto z najvišjim številom 95 točk.

ukvarjajo z glasbeno vzgojo otrok v osnovnih šolah.

Likovniki zagnano nadaljujejo svoje delo. V letošnji sezoni so že razstavljali v Jelovškovi galeriji akademski slikarji Samo Kovač, France Slana, Stane Kumar ter slikar Vladimir Pirnat, deset razstav pa je v programu še do jeseni, ko se vrata galerije čez zimo zapro, ker v galeriji ni urejeno ogrevanje. V umetniškem programu ob otvoritvah razstav sodelujejo priznani umetniki in ansambli.

Na gledališkem področju beležimo intenzivno delo naših gledaliških skupin. Letošnja XIII. (trinajsta) občinska revija amaterskih gledaliških skupin se je začela 24. aprila v Šmartnem ob Savi, kjer so gostovali člani KUD Prežganje z delom M. Marina Poročil se bom s svojo ženo. Nato je 8. maja gostovalo KUD Slape v Javoru z Veselim večerom. Istega dne so člani KUD Besnica gostovali v Hrušici z delom Toneta Partljiča Tolmun in kamen. 22. maja je v Senožetih gostovala gledališka skupina Svobode Zalog s predstavo Toneta Partljiča Naj poje čuk.

V okviru gledališke revije bodo še nastopili člani KUD Dolsko v Javoru s komedijo Franca Lipaha Gosposka kmetija, KUD A. Mehle iz Senožeti z Weiglovo komedijo Namišljeni zdravnik in gledališka skupina iz Satrnusa z dramo Mateja Bora Raztrganci. Poleg tega so člani gledališke skupine Saturnusa, Svobode Zalog in KUD Slape uprizorili več mladinskih iger v tednu novoletnih prireditev.

ZA MOŠČANSKE STARŠE

Društvo prijateljev mladine pri KS Moste bo v poletnih mesecih organiziralo dnevno varstvo otrok, ki sicer niso vključeni v vzgojno-varstvene zavode in so v času počitnic, ko so starši na delu, prepuščeni sami sebi. Vzgojiteljice bi otroke na dogovorjenih mestih ob določeni uri zjutraj zbrale in bi se skupno, približno do 15. ure vsak dan, razen sobote, z njimi igrale, sprehajale, kopale itd. Kadar bo vreme ugodno, bodo otroci ves dan zunaj, če pa bo vreme slabo, pa bo prostora za igro nudil vzgojno-varstveni zavod Angelece Ocepek — enota Selo.

Otroci bodo imeli možnost dobiti kosilo oziroma malico, seveda proti plačilu, lahko ga bodo prinesli malico s seboj. Vse na osnovi predhodnega dogovora!

Starši, ki bi se za to obliko varstva v času počitnic odločili, naj sporočijo naslov ter starost otroka na Društvo prijateljev mladine KS Moste in sicer najkasneje do 25. 6. 1977.

Harmonikarski orkester beleži tudi v tem letu izjemen uspeh, saj je na mednarodnem tekmovanju v švicarskem mestu Roveredi osvojil prvo mesto — prav tako kakor lani v Trstu. Poleg tega je bil tudi letos povabljen na zvezno in mednarodno srečanje orkestrorov v Pulju, nastopal pa je na mnogih kulturnih prireditvah in proslavah v naši občini ter zunaj nje. Vztrajno delo vseh članov orkestra ter izredno umetniško vodstvo dirigenta Srečka Piškurja je pripeljalo orkester na visoko umetniško raven.

Od glasbenih formacij je enako pomemben pihalni orkester Vevče, ki ga vodi dirigent Jože Hriberšek. V zadnjem letu je bilo delo usmerjeno k pomladitvi njihovih vrst, kar jim je delno že uspelo. Težišče njih dela pa je v programski usmeritvi in v skrbi tudi za zabavno smer. Orkester sedaj intenzivno pripravljaja koncertni program za republiško tekmovanje.

Že nad 10 let deluje tudi glasbena skupina KUD Dolsko, ki je v letošnji sezoni sodelovala na številnih proslavah.

Na občinskem pevskem srečanju je letos sodelovalo 8 zborov. Prepevalo je skupaj 505 otrok. Tristo manj kot v preteklih letih. Nad tem dejstvom se moramo zamisliti, pa tudi nad velikimi kadrovskimi težavami na tem področju, še posebno nad premajhnim vrednotenjem zborovskega dela. Naša ZKPO in posebej glasbena komisija sta storili vse potrebne priprave za razvoj in organizirali hospitacije ter seminarje za kar najboljšo izvedbo pevskega srečanja. Presenetljivo je, da so letošnjim seminarjem prisostvovali skoraj vsi pedagogi, ki se kakorkoli

Zelo aktivne so recitacijske skupine mladincev iz Zadvara, Zita, Saturnusa in KS Bizovik, ustanovljajo pa recitacijsko skupino v tovarni Vevče.

Tako pomaga ljubiteljsko delo ljudem, da se poglobljajo v kulturne stvaritve, je pa istočasno oblika svobodnega dela v prostem času. Lahko bi celo rekli, da je to prvi korak k ukinitvi delitve dela. Ljubiteljstvo vsekakor širi prostor človekove svobode ter omejuje razsežnost nje in je oblika človekovega samoopolnjevanja. Je ustvarjalno dejanje in ga naša občinska zveza podpira, goji in bo negovala to izročilo tudi v bodoče.

V sezoni 1976-77 je bilo 130 prireditev, od tega 44 v okviru kulturne akcije; samo v tednu komunista je bilo čez 20 prireditev. Kulturno akcijo nadaljujemo, ker je že v preteklem obdobju doživela izreden sprejem pri občanih. Naj še posebej omenim trio Ladko Korošec, Milan Stante in Marjan Benedičič, ki je obšel vse naše krajevske skupnosti po večkrat, nekatere že četrtil.

Kulturna dejavnost v šolskih kulturnih društvih je razvejana. Učenci sodelujejo na najrazličnejših kulturnih področjih.

Nekajletna akcija naše zveze KPO za neposredno in samoupravno povezovanje s proizvodnimi delovnimi organizacijami je rodila doslej že nekaj uspeha. Kulturno življenje je veliko bolj razvito, raznovrstno in organizirano v delovnih organizacijah, ki sodelujejo z našo zvezo (Papirnica Vevče, Saturnus, Zito, SAP, Tovarna postaja Moste, Emona). V bodoče bi bilo treba ustvariti tudi v drugih tovarnah široke in močne amaterske kroge.

PRVO SREČANJE PEVSKIH ZBOROV

PRVO SREČANJE PEVSKIH ZBOROV IN ZAKLJUČNO SREČANJE AKTIVNIH DELAVCEV V KULTURI JE BILO 29. MAJA V DOLSKEM

V nedeljo, 29. maja, je bilo v Dolskem prvo srečanje mešanih in moških pevskih zborov naše občine. To je bil pomemben dogodek, saj je bila to prva tovrstna prireditev. Zvrstilo se je sedem zborov in 1 oktet.

Na začetku prireditev so nastopili učenci OŠ Dolsko pod vodstvom Nežke Čadove, nato pa je navzoče pozdravil predsednik krajevske skupnosti, tovariš Hrovat. Za njim je spregovorila predsednica ObZKPO Draga Svetina — njena izvajanja objavljamo na drugem mestu.

V kulturnem programu so sodelovali: moški zbor Bizovik — zborovodja Jože Drobež, moški zbor Zito — zborovodja Jernej Habjanič, moški zbor Lipoglav — zborovodja Srdjan Ribarović, oktet železniške tovarne postaje Moste, mešani zbor Svobode Zalog — zborovodja Mavricij Slatner, moški zbor SAP — zborovodja Tomaž Faganel, moški zbor Emona — zborovodja Mavricij Slatner ter mešani zbor KUD Vide Pregarc — zborovodja Janez Triler. Četudi se je pri posameznih zborih čutila še neka negotovost — kar je za prvi nastop razumljivo, smo bili ob marsikateri pesmi prijetno presenečeni. Prireditev je dosegla svoj namen in je vsekakor uspela. Za nastop pevskih zborov je bilo izredno veliko zanimanje, saj se ga je poleg drugih kulturnih delavcev — članov pihalnega orkestra Vevče, članov dramskih skupin in idr. — udeležilo tudi veliko število prijateljev lepega petja, tako da prenovljena velika dvorana v Dolskem ni mogla sprejeti vseh zainteresiranih, da ne govorimo o pevcih, ki so čakali na nastop kar v stranskih prostorih kulturnega doma.

Po prireditvi je bilo na ploščadi pred domom prijateljsko srečanje vseh aktivnih kulturnikov naše občine.

Popoldne, ki so ga preživeli kulturniki v prijetnem razpoloženju v Dolskem, bo vsekakor še bolj povežalo njihove vrste, ki se vsak dan bolj množijo.

Problematika knjižničarstva, dobre knjige in založništva ter filmskega področja s kinematografijo je že večkrat obravnavana in jo obravnavajo tudi na drugih forumih, je pa pereča in zamotano razsežna. Zato o njej tukaj ne bomo razglabljali.

Tako zaključujemo letošnje delovno obdobje z zavestjo, da nam je čas potekel v delu, ki ga je

treba nadaljevati. Ob tem delovnem zaključku smo se zbrali, da prislunhno našim pevcem...

Na prvem srečanju so se predstavili s po dvema pesmima moški zbor Bizovik, Pugal z Lipoglava, SAP, Emona in Zito, oktet železniške postaje Moste ter mešana zbor Svobode Zalog in KUD Vide Pregarc. Na koncu je okrog 150 pevcev-članov vseh zborov zanosno zapelo Internacionalo.

NAŠ UČENEC ZMAGOVALEC V PULJU

V Pulju je bilo maja meseca XIV. srečanje harmonikarskih orkestrorov in solistov, združeno s tekmovanjem harmonikarskih solistov Jugoslavije.

Tekmovanja se je udeležil tudi 12-letni Tomislav Mahorič, ki obiskuje 4. razred harmonike v glasbeni šoli Moste-Polje pri pedagoginji Majdi Hudelja.

Tekmovali so v štirih kategorijah glede na starostno stopnjo kandidatov. Istočasno pa se je odvijalo tudi predtekmovanje za svetovno prvenstvo, in sicer v dveh kategorijah (juniorji do 18. leta ter seniorji nad 18. let starosti).

V kategoriji »A« (do 18 let) je dobil I. nagrado Tomislav Mahorič z najvišjim številom 95 točk. Uspeh je bil nagrajen z zlato plaketo in 10-dnevnim letovanjem v Puntizeli pri Pulju. Kot najboljši nagrajenec med 108 tekmovalci pa je nastopil tudi na slavnostnem zaključnem koncertu v domu JLA v Pulju, ki ga je neposredno prenašal radio Zagreb.

Njegov tekmovalni program je obsegal obvezno skladbo ruskega skladatelja Blanterja Pesnja o Šcorse in skladbo po svobodni izbiri Bežnanov Preludij.

Cestitkam se pridružuje tudi uredništvo NSK.

NAJ POJE ČUK JE BILA ČETRTRA PREDSTAVA XIII. GLEDALIŠKE REVIE

V Senožetih je 22. maja nastopila gledališka skupina Svobode Zalog, ki je uprizorila Partljičevo dramo iz sodobnega življenja »Naj poje čuk«. To je izredno zanimivo delo, ki prikazuje okolje iz kmečkega življenja in med drugim obravnava ljubezenski trikotnik: pri zakoncih Ani in Štefanu že od rane mladosti živi rejenec Dominik, ki ga je zavrnila njegova mati Verona. Situacija se zaplete, ko se njegovi krušni materi Ani zahoče petnajstletnega fanta. Skušna ga omrežiti in zapeljati in to ji končno tudi uspe. Razplet dobi tragično podobo, ko Ana zve za Dominikovo odločitev, da jo bo zapustil in odšel v mesto. Razočaranje je zanj pretežno, zato se odloči za samomor.

Režija je v preizkušeni rokah režiserja Ivana Lukančiča, ki je znal dati dogajanju potrebno atmosfero pa tudi dinamiko. Mizanscena je bila vedena nevsiljivo, igra nastopajočih je bila realistična, prepričljiva, ansambelsko lepo uglašena ter učinkovita.

Glavno žensko vlogo je igrala Zvonka Trtnikova, ki je v lik Ane znala vnesti potrebno mero zapeljivosti, ženske pohote, pa tudi sile v boju za svojo ljubezen. Zaključne prizore je odigrala fulminantno, prepričljivo in impresivno. To je bila doslej njena najbolje odigrana vloga. Njenega, po letih starejšega in neodločnega moža je nadvse korektno odigral Ivan Lukančič, čigar igra je bila še zlasti uspešna v zadnjih prizorih, ki so tako polno zažvele. Mladega, nerodnega Dominika je odlično zaigral Bojan Kovačič, Tatjana Kranjčeva pa prav dobro Verono. Lepo so se vključili v celoto še Ivi Čepinova, Meta Jančarjeva in Vanja Babičeva kot tri črne ženske. Rahlo stilizirano sceno je zasnoval in realiziral Jože Pavlin. Hvala občinstvu iz Senožeti je izvajalce nagradilo z lepimi aplavzi.

